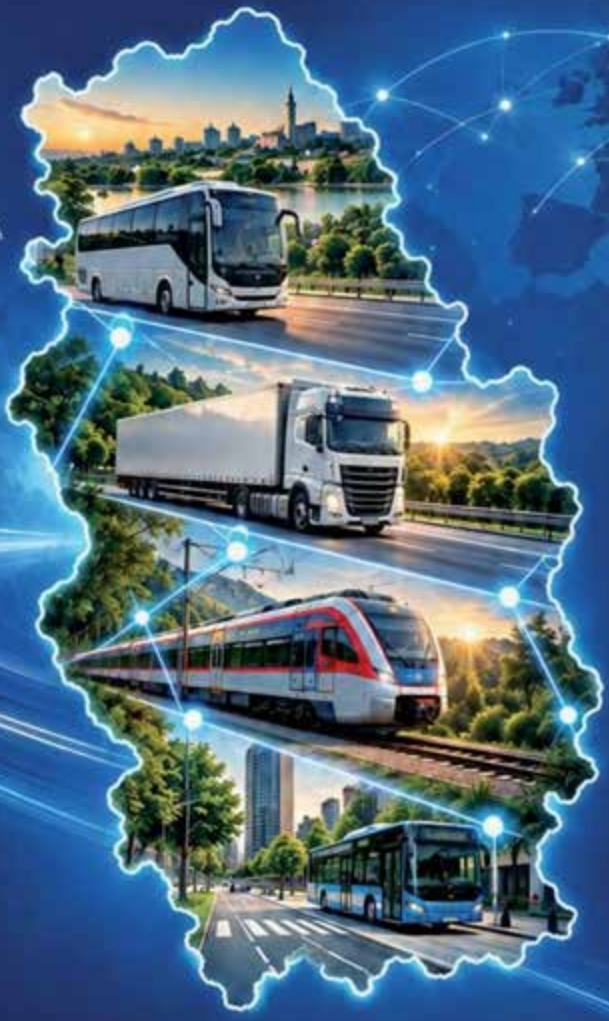
САОБРАЋАЈ И ТРАНСПОРТ СРБИЈЕ 2030

Кратак водич за народне посланике

Преглед система, функционисања и развојних праваца

ПОВЕЗАНА
СРБИЈА
СИГУРНИЈА
МОБИЛНИЈА
КОНКУРЕНТНИЈА

- ЈАВНИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА
- ДРУМСКИ ТРАНСПОРТ ТЕРЕТА
- ЖЕЛЕЗНИЧКИ ТРАНСПОРТ
- УРБАНА МОБИЛНОСТ
- ДИГИТАЛНИ ТРАНСПОРТ

СРБИЈАТРАНСПОРТ

Гранско удружење послодаваца друмског саобраћаја Србије

Београд, 25. октобар 2026. године.

САДРЖАЈ

1. САОБРАЋАЈ И ТРАНСПОРТ – ЗАШТО СУ ВАЖНИ ЗА СРБИЈУ 5
1.1. Транспорт као сервис грађана и привреде 5
1.2. Транспорт и конкурентност националне економије 5
1.3. Србија као транзитна, транспортна и логистичка земља 6
1.4. Од инфраструктуре ка транспортној услузи 6
1.5. Шта Србија жели да постигне до 2030. године 6
2. СРБИЈА И ЕВРОПСКИ ТРАНСПОРТНИ ПРОСТОР 9
2.1. Шта за Србију значи Преговарачко поглавље 14 – Транспортна политика 9
2.2. Преговарачко поглавље 21 – Трансевропске мреже 9
2.3. TEN-T и положај Србије 10
2.4. Транспортна заједница и регионална интеграција 10
2.5. Европски стандарди које Србија треба да примени 11
2.6. Од усвајања прописа до њихове стварне примене 11
3. ЈАВНИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА 13
3.1. Зашто је јавни превоз услуга од јавног интереса 13
3.2. Стање тржишта и положај аутобуских превозника 13
3.3. Регионални и локални јавни превоз 14
3.4. PSO – уговори о јавним услугама 15
3.5. Финансијска одрживост јавног превоза 15
3.6. Права путника 16
3.7. Дигитализација, е-карта и интегрисани системи 16
3.8. Сива економија и нелегални превоз 16
3.9. Шта треба променити до 2030. године 17
4. УРБАНА МОБИЛНОСТ – ГРАДОВИ ЗА ЉУДЕ 19
4.1. Шта је SUMP 19
4.2. Јавни превоз као кичма урбане мобилности 19
4.3. Пешачење, бициклизам и микромобилност 20
4.4. Паркирање и управљање саобраћајном потражњом 20
4.5. ITS, MaaS и Smart City 20
4.6. Декарбонизација и чиста возила 21
4.7. Улога локалних самоуправа 21
4.8. Шта Србија може да научи од европских градова 22
5. ДРУМСКИ ТРАНСПОРТ ТЕРЕТА – КРВОТОК ПРИВРЕДЕ 23
5.1. Улога друмског транспорта у снабдевању и извозу 23
5.2. Конкурентност српских превозника на европском тржишту 23
5.3. Приступ тржишту и систем дозвола 24
5.4. Електронска документа – eFTI, е-отпремница и CMR 24
5.5. Ефикасност, трошкови и продуктивност теретног превоза 25
5.6. Шта треба променити у друмском транспорту терета 27

6. ГРАНИЦЕ И ЗЕЛЕНИ КОРИДОРИ – ВРЕМЕ ЈЕ ТРОШАК 29
6.1. Зашто границе представљају економски проблем 29
6.2. Колико чекање кошта превозника и привреду 29
6.3. Green Lanes / Green Corridors 30
6.4. Дигитална размена података пре доласка возила 30
6.5. Царина, полиција и инспекције – један процес 30
6.6. Повезивање Западног Балкана и ЕУ 31
6.7. Предлог Србијатранспорта – граница без непотребног заустављања 31
7. ПРОФЕСИОНАЛНИ ВОЗАЧИ – ЉУДСКИ РЕСУРС БЕЗ КОГА НЕМА ТРАНСПОРТА 33
7.1. Недостатак професионалних возача 33
7.2. Старосна структура и будућност професије 33
7.3. CPC – знање, компетентност и стално усавршавање 34
7.4. Радно време, услови рада и безбедност 34
7.5. Мобилност професионалних возача и правило 90/180 34
7.6. EES и положај возача са Западног Балкана 35
7.7. Визе и приступ тржишту рада 35
7.8. Како професију учинити привлачнијом младима 36
7.9. Предлози Србијатранспорта 36
8. РЕАЛНИ ИЗАЗОВИ ДРУМСКОГ ТРАНСПОРТА 39
8.1. Људи без којих систем не може да функционише 39
8.2. Знање, компетенције и континуирана едукација 39
8.3. Социјални прописи, радно време и тахографи 40
8.4. Обнова возног парка и технолошка транзиција 40
8.5. Декарбонизација друмског транспорта 40
8.6. Сива економија и равноправни услови конкуренције 41
8.7. Економска одрживост и инвестициона способност превозника 41
9. ЖЕЛЕЗНИЧКИ ТРАНСПОРТ – ОД ИНФРАСТРУКТУРЕ ДО ТРЖИШТА 43
9.1. Модернизација железничке инфраструктуре 43
9.2. Либерализација железничког тржишта 44
9.3. Приватни железнички оператори 44
9.4. Приступ инфраструктури и капацитетима 44
9.5. Интероперабилност и европски стандарди 45
9.6. Железнички теретни коридори 45
9.7. Конкурентност железнице у транспортном систему 46
9.8. Шта треба променити 46
10. МУЛТИМОДАЛНОСТ И ЛОГИСТИКА 49
10.1. Друм + железница + река 49
10.2. Интермодални терминали 49
10.3. Луке и логистички центри 50
10.4. Последња миља 50
10.5. Дигитално повезивање транспортних видова 50
10.6. Србија као логистичко чвориште Западног Балкана 51
10.7. Шта треба урадити до 2030. године 51

11. ДИГИТАЛНИ ТРАНСПОРТ – ОД ДОКУМЕНТА ДО ПОДАТКА 53
11.1. Интелигентни транспортни системи – ITS 53
11.2. eFTI и електронска транспортна документа 53
11.3. MaaS – мобилност као услуга 54
11.4. Национални транспортни подаци 54
11.5. Вештачка интелигенција у управљању транспортом 55
11.6. Информације у реалном времену 55
11.7. Јединствени национални дигитални транспортни екосистем 55
11.8. Smart City Expo Barcelona – шта је применљиво у Србији 56
12. БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА – ЗАЈЕДНИЧКА ОДГОВОРНОСТ 61
12.1. Безбедност као систем, а не само контрола учесника 61
12.2. Safe System приступ 62
12.3. Професионални транспорт и безбедност 62
12.4. Фактори безбедности и управљање системом 63
12.5. Подаци, анализа ризика и превенција 63
12.6. Одговорност институција и привреде 64
13. СРБИЈАТРАНСПОРТ – ПРИВРЕДА КАО ПАРТНЕР ДРЖАВЕ 67
13.1. Ко је Србијатранспорт 67
13.2. Зашто је јавно-приватни дијалог неопходан 68
13.3. Привреда у процесу доношења прописа 68
13.4. Институције + наука и струка + привреда 69
13.5. Од кризног ка континуираном институционалном дијалогу 69
13.6. Србијатранспорт као партнер у европским интеграцијама 70
13.7. BusConnect – платформа регионалног дијалога 70
14. ДЕСЕТ ПРИОРИТЕТА ТРАНСПОРТНЕ ПОЛИТИКЕ СРБИЈЕ ДО 2030. ГОДИНЕ 73
15. ЕВРОПСКА МАПА ПУТА – ОД УСКЛАЂИВАЊА ДО ПРИМЕНЕ 77
15.1. Кључни транспортни прописи ЕУ 77
15.2. Степен усклађености Србије 78
15.3. Шта је потребно урадити за напредак у преговарачком поглављу 14 78
15.4. Институционални и законодавни приоритети 79
15.5. Од формалног усаглашавања ка стварној примени 80

„ Привреда не треба само да поступа по донетим прописима – она треба да буде партнер државе у креирању применљивих транспортних политика.“